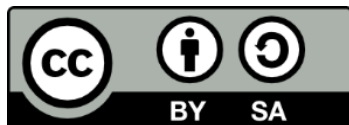

ΔΙΕΘΝΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ενότητα 10: Αποτυχία Τραπεζών στη Διεθνή Τραπεζική και το Πρόβλημα της Τραπεζικής Εποπτείας

Μιχαλόπουλος Γεώργιος
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Να περιγράψει και να αναλύσει τα αίτια της τραπεζικής αποτυχίας και το πρόβλημα της εποπτείας στη σύγχρονη διεθνή τραπεζική

Κυριότερες περιπτώσεις αποτυχίας εποπτείας - παραδείγματα

- (1974): Πτώχευση, Bank Herstatt (Δ. Γερμ.) & Franklin National Bank (N.Y.) λόγω κρίσης δολαρίου στην αγορά Ευρωδολαρίων και ελλιπούς διαχείρισης κινδύνου συναλλαγματος.
  - Η αποτυχία της Herstatt, παράδειγμα κινδύνου διακανονισμού (settlement risk): Η τράπεζα παύθηκε από την κυβέρνηση πριν πληρώσει \$ για αγορές DM τα οποία είχε εισπράξει.
- (1987-92) Σκάνδαλο BCCI (Λουξεμβούργο, 12 δισ. £) εξαιτίας γενικευμένης απάτης.
- Η Hokkaido Takushoku Bank (Ιαπωνία) το 1997. Τράπεζα με ιστορία 100 χρόνων λόγω ασιατικής κρίσης και έκθεσης σε χώρες που αντιμετώπισαν συναλλαγματικές κρίσεις
- Northern Rock (Μ. Βρετανία) το 2007 λόγω της κρίσης στις ΗΠΑ, Lehman Brothers (2008).

Κυριότερες περιπτώσεις αποτυχίας εσωτερικής εποπτείας τραπεζών

- (1995) Πτώχευση της Barings (-1,2 δισ. \$)
- (1994) Πτώχευση Orange County Fund (ΗΠΑ) (-1,5 δισ.\$)
- (1996) Sumitomo Corp (απώλειες - 2,6 δισ. \$)

Συμπέρασμα από την αποτυχία τραπεζών:

- κύρια προβλήματα:
- **Ασύμμετρη πληροφ.-** Λύση: παραγωγή πληροφοριών
- **Πρόβλημα Αντιπροσώπου** – Λύση: Εποπτεία

Εποπτεία Τραπεζών: Δύο διαφορετικές προσεγγίσεις

- **Η σχολή της τραπεζική εποπτείας:**
  - Η αγορά από μόνη της δεν μπορεί να διασφαλίσει την υγιή λειτουργία τραπεζών
  - Ύπαρξη ασύμμετρης πληροφόρησης, παραγωγή πληροφόρησης
- **Η άποψη της πειθαρχίας της αγοράς**
  - Η εποπτεία έχει κόστος το οποίο επωμίζεται η κοινωνία
  - Η αποτελεσματικότητα της εποπτείας αμφισβητήσιμη
  - Ύπαρξη αρμπιτράζ εποπτείας

Εποπτεία Τραπεζών

1. Προστασία καταθετών
2. Πρόληψη κακοδιαχείρισης και απάτης
3. Αποφυγή κρίσεων γενικής εμπιστοσύνης και αποτέλεσμα domino
4. Συλλογή πληροφοριών για μείωση της ασύμμετρης πληροφόρησης

Θέσπιση κανόνων εποπτείας

Μακροοικονομικό επίπεδο (για όλο το νομισματικό σύστημα, πχ ρόλος του δανειστή τελευταίας προσφυγής, προστασία καταθέσεων, διαχείριση επιτοκίων-ρευστότητας)

Μικροοικονομικό επίπεδο (επάρκεια κεφαλαίων, αξιολόγηση ενεργητικού, κινδύνου, ρευστότητας τραπεζών)

Διεθνής Συνεργασία στην Εποπτεία Τραπεζών

- Επιτροπή της Βασιλείας (BIS Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών) 1975: βασικές αρχές εποπτείας
  - Κοινή ευθύνη της χώρας υποδοχής και προέλευσης
  - Καμία τράπεζα δεν θα πρέπει να διαφεύγει τον έλεγχο
  - Τοπικές αρχές ελέγχουν ρευστότητα
  - Υποχρέωση για διαβίβαση πληροφοριών
- Από το 1988 (Basle I)-
  - Έμφαση στον έλεγχο για την επάρκεια κεφαλαίων
  - Σημασία στο επίπεδο κινδύνου. Υπολογισμός των προσαρμοσμένων στον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού
  - Ελάχιστες κεφ/κές απαιτήσεις (Tier I & Tier II κεφάλαιο ίσο με 4% και 8% αντίστοιχα επί του συνόλου των επικίνδυνων περιουσιακών στοιχείων)
  - Συνεργασία μέσω ΟΟΣΑ & Ε.Ε (τραπεζικές οδηγίες ΕΕ).

Επιτροπή της Βασιλείας (Basle II 1998): Εποπτεία βασισμένη σε 3 πυλώνες

1. Σωστή αξιολόγηση ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων

- Επιμερισμός στοιχείων ενεργητικού σε κατηγορίες κινδύνου με συμμετοχή 0%, 20%, 50%, 100% με βάση εξωτερική αξιολόγηση από εταιρίες
- Υπολογισμός και του **λειτουργικού κινδύνου** πέραν του πιστωτικού και του αγοραίου

2. Εποπτεία για την επάρκεια εποπτικών κεφαλαίων

Η εποπτεία για επάρκεια κεφαλαίων σε συνδυασμό με έλεγχο ποιότητας εταιρικής διακυβέρνησης, συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, κερδοφορίας, ρευστότητας.

3. Ενίσχυση της πειθαρχίας της αγοράς

Διαφάνεια για επάρκεια κεφαλαίων, κερδοφορία, δραστηριότητα.
Αναγνωρίζεται η αξία της πίεσης από την αγορά για αποτελεσματική διαχείριση της τράπεζας

(Basle III 2010-): Θέσπιση αυστηρότερων κανόνων εποπτείας

- Η κρίση του 2007-8 έδειξε ανεπάρκεια κανόνων της Βασιλείας II.
- Βασιλεία III: Ενίσχυση κανόνων στην κεφαλαιακή επάρκεια αλλά και στις μεθόδους υπολογισμού του κινδύνου του ενεργητικού των τραπεζών
- Ιδιαίτερη έμφαση στην μέτρηση της έκθεσης στον κίνδυνο των παραγώγων και στον συστηματικό κίνδυνο

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

